

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 27.9.2007
COM(2007) 558 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

Akcijski načrt za izobraževanje odraslih

Za učenje je vedno pravi čas

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ

Akcijski načrt za izobraževanje odraslih

Za učenje je vedno pravi čas

1. UVOD

Voditelji držav in vlad so leta 1997 v preambuli Amsterdamske pogodbe izrazili svojo odločenost „ustvarjati možnosti za pridobivanje čim višje ravni znanja svojih narodov s širokim dostopom do izobraževanja in z njegovim stalnim posodabljanjem“¹.

Evropski svet v Lizboni je leta 2000 določil strateški cilj, da Evropska unija do leta 2010 postane najbolj konkurenčno in dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu. Ključni element v Lizboni predlaganega načrta je bilo pospeševanje zaposljivosti in socialne vključenosti s pomočjo naložb v znanje in usposobljenost državljanov v vseh obdobjih njihovega življenja.

Sporočilo Komisije iz leta 2001 z naslovom *Uresničevanje evropskega prostora vseživljenjskega učenja*² je ponovno poudarilo pomen vseživljenjskega učenja za vse evropske državljane. Eno najpomembnejših sporočil je bilo, da je treba tradicionalne sisteme spremeniti tako, da postanejo veliko bolj odprti in prilagodljivi, tako da lahko učeči se posamezniki uberejo lastne poti učenja, ki ustrezajo njihovim potrebam in interesom, ter tako resnično izkoriščajo priložnosti skozi vse svoje življenje.

Skupno vmesno poročilo iz leta 2006 o napredku v okviru delovnega programa „Izobraževanje in usposabljanje 2010“ poudarja, da morajo vsi državljani svoja znanja pridobivati in posodabljati vse življenje ter da se je treba še zlasti posvetiti posebnim potrebam tistih, ki jim grozi socialna izključenost. Izobraževanje odraslih (v smislu kakovosti in količine) je pomembno tudi za razvoj usposobljenosti srednje in visoko kvalificiranih ljudi.³

Sporočilo Komisije iz leta 2006 o izobraževanju odraslih⁴ *Za učenje ni nikoli prepozno*⁵ poudarja pomen izobraževanja odraslih kot ključnega elementa vseživljenjskega učenja. Igra ključno vlogo pri razvoju državljanstva in usposobljenosti.

¹ Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti, http://europa.eu/eur-lex/en/treaties/dat/C_2002325EN.003301.html.

² Sporočilo Evropske komisije: Uresničevanje evropskega prostora vseživljenjskega učenja, http://ec.europa.eu/education/policies/life/communication/com_en.pdf.

³ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Oblikovanje skupnih načel prožne varnosti: nova in boljša delovna mesta v povezavi s prožnostjo in varnostjo, http://ec.europa.eu/employment_social/news/2007/jun/flexicurity_en.pdf.

⁴ Sporočilo Evropske komisije: *Za učenje ni nikoli prepozno*; opredeljuje izobraževanje odraslih kot vse oblike učenja odraslih, potem ko so ti zapustili začetno izobraževanje in usposabljanje.

Ta akcijski načrt se osredotoča na tiste, ki so prikrajšani zaradi slabe pismenosti, neustreznih delovnih spretnosti in/ali sposobnosti za uspešno vključitev v družbo. Odvisno od države članice so taki ljudje lahko priseljenci, starejši, ženske ali invalidne osebe.

Načrt izhaja iz ugotovitve, da ne gre več razpravljati o visoko kakovostnem in dostopnem sistemu izobraževanja odraslih glede na izzive, s katerimi se bo morala Evropa soočiti v prihodnjih letih:

- z izboljševanjem usposobljenosti delovne sile na splošno in dodatnim usposabljanjem nizko kvalificiranih delavcev (80 milijonov v letu 2006) bo morala znižati primanjkljaj delovne sile zaradi demografskih sprememb. Izobraževanje lahko hitro in učinkovito pripomore k temu;
- morala bo reševati problem trdovratno visokega števila učencev, ki prezgodaj opustijo šolanje⁶ (skoraj 7 milijonov leta 2006), z zagotavljanjem druge možnosti za tiste, ki dosežejo leta odraslosti brez pridobljene kvalifikacije;
- morala bo zmanjšati trdovraten problem revščine in socialne izključenosti marginalnih skupin. Izobraževanje odraslih lahko izboljša usposobljenost ljudi in jim pomaga, da postanejo aktivni državljani ter dosežejo osebno samostojnost;
- v družbo in na trg dela bo morala bolje vključiti priseljence. Izobraževanje odraslih zagotavlja prilagojene tečaje, vključno z učenjem jezikov, in s tem prispeva k procesu vključevanja. Poleg tega lahko sodelovanje v izobraževanju odraslih v državi gostiteljici priseljencem pomaga pri potrjevanju in priznavanju kvalifikacij, ki so jih prinesli s seboj;
- povečati bo morala sodelovanje v vseživljenjskem učenju in zlasti preseči dejstvo, da sodelovanje upade po 34. letu. Zdaj ko je povprečna starost delavcev po vsej Evropi vse višja, je v skladu s tem potrebno tudi večje sodelovanje starejših delavcev v izobraževanju odraslih.

Potreba po večjem vlaganju v izobraževanje odraslih je podkrepljena z najnovejšimi rezultati za kazalnik uspešnosti, ki kažejo, da udeležba odraslih (starost 25–64) v vseživljenjskem učenju ne narašča več in da je leta 2006 celo rahlo upadla na 9,6 %⁷.

Cilj akcijskega načrta je pomoč pri krepitvi sektorja izobraževanja odraslih, da se lahko v celoti izkoristijo njegove možnosti. To je kompleksen sektor s široko paleto ponudnikov, ki dosega razne vrste ciljnih skupin. Priznava se medsektorska narava izobraževanja odraslih.

⁵ Sporočilo Evropske komisije: Za učenje ni nikoli prepozno, COM(2006) 614 konč., 23.10.2006, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2006/com2006_0614en01.pdf.

⁶ 6 milijonov leta 2005: Delovni dokument osebja Komisije „Napredek na poti do lizbonskih ciljev na področju izobraževanja in usposabljanja – Poročilo, pripravljeno na podlagi pokazateljev in meril – Poročilo 2006“, SEC(2006) 639.

⁷ Osnutek poročila o napredku 2007.

Splošni cilj akcijskega načrta je izvedba petih ključnih ugotovitev, ki jih prinaša Sporočilo *Za učenje ni nikoli prepozno*: odpraviti ovire za sodelovanje, izboljšati kakovost in učinkovitost sektorja, pospešiti postopek potrjevanja in priznavanja, zagotoviti dovolj vloženih sredstev in spremljati delovanje sektorja.

1.1. Postopek posvetovanja

To sporočilo je rezultat širokega posvetovanja, ki je sledilo objavi Sporočila leta 2006. V prvi polovici leta 2007 se je Komisija na štirih regionalnih sestankih (na Finskem, v Nemčiji, Sloveniji in na Portugalskem) predstavnikov ministrstev za izobraževanje in zaposlovanje, socialnih partnerjev in nevladnih organizacij za izobraževanje odraslih posvetovala z državami članicami.

Kot del vsakega regionalnega sestanka in na osnovi ključnih ugotovitev iz Sporočila iz leta 2006 je gostiteljska država udeležencem predstavila primere dobre prakse, ki so prikazali:

- rezultate celostnega pristopa zainteresiranih strani;
- kako nizko kvalificiranim delavcem zagotoviti osnovne spretnosti;
- kako se razvijajo politike in ukrepi za večjo udeležbo v izobraževanju odraslih;
- na kakšen način se vzpostavlja izvajanje sistema priznavanja in potrjevanja rezultatov neformalnega učenja.

Izmenjava dobrih praks na teh sestankih se lahko razume kot prvi pozitiven rezultat tega procesa.

Komisija je uporabila tudi neformalne nacionalne odbore za zbiranje informacij v državah članicah, da bi od oblikovalcev politike, socialnih partnerjev in nevladnih organizacij na področju formalnega in neformalnega izobraževanja odraslih dobila dodatne povratne informacije o akcijskem načrtu⁸.

Poleg tega je Komisiji pri pripravi akcijskega načrta pomagala skupina strokovnjakov, sestavljena iz predstavnikov držav članic, socialnih partnerjev in mednarodnih organizacij, kot je na primer UNESCO.

2. TEMELJ AKCIJSKEGA NAČRTA JE UČINKOVIT SEKTOR IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Prispevek sektorja izobraževanja odraslih k izpolnjevanju lizbonskih ciljev in vseživljenjskemu učenju na vseh področjih življenja bi se lahko izboljšal z vzpostavitvijo več učinkovitih sistemov, v katere so vključene ustrezne zainteresirane strani. Rezultati, ki naj bi se jih doseglo s tem akcijskim načrtom, so odvisni tudi od učinkovitosti teh sistemov.

⁸ V posvetovanje je bilo vključenih 27 držav članic, tri države EGP in Turčija.

Ugotavlja se, da vsaka država članica začenja na različni stopnji razvoja v smislu udeležbe, kakovosti, financiranja in razvoja sektorja. Veliko je primerov dobrih pobud, razvitih v državah članicah s podporo EU, ki bi jih lahko posnemali tudi drugi.⁹

Posvetovanje in dokazi iz študij in raziskav na tem področju kažejo, da mora močan in učinkovit sektor izobraževanja odraslih obsegati nabor ključnih elementov, ki so med seboj močno povezani. Ti elementi so:

- sprejete politike za zadovoljevanje potreb in zahtev družbe in gospodarstva;
- strukture upravljanja, vključno s kakovostjo, učinkovitostjo in odgovornostjo sistema izobraževanja odraslih;
- sistemi izvajanja, vključno z učnimi dejavnostmi, učno podporo in priznavanjem rezultatov učenja, ki obravnavajo motivacijo in potrebe posameznikov po učenju v zvezi s potrebami in zahtevami družbe in gospodarstva.

Za izboljšanje učinkovitosti sektorja izobraževanja odraslih, širjenje in lajšanje dostopa ter omogočanje ustreznega financiranja je potrebno partnerstvo na evropski, nacionalni, regionalni in lokalni ravni.¹⁰

2.1. Politika

Posvetovanje je potrdilo temeljno potrebo, da državni *organi skupaj z drugimi zainteresiranimi stranmi* posredujejo, da se zagotovijo priložnosti za učenje, ki zapostavljenim omogočajo pridobitev ključnih kompetenc¹¹. To posredovanje je potrebno, da se s primernimi in inovativnimi učnimi potmi ter možnostmi za pridobitev kompetenc z usposabljanjem na delovnem mestu zagotovi podpora odraslim, ki so zapustili šolo brez ustreznih formalnih kvalifikacij in želijo kadar koli v svojem življenju ponovno začeti ali nadaljevati temeljno izobraževanje. Potreba po posredovanju je še večja zaradi hitrih sprememb na delovnem mestu in v zvezi s spretnostmi, potrebnimi za uspešno delo.

Zainteresirane strani so ugotovile, da v primerjavi z drugimi področji učenja prispevek in koristnost sektorja izobraževanja odraslih nista dobro raziskana, o njima pa se ne razpravlja in ne piše veliko. Poleg tega razvoj priložnosti za izobraževanje odraslih ne gre v korak s potrebami posameznikov in družbe.

Za povečanje udeležbe in spodbuditev naložb je ključnega pomena, da je kakovost, ustreznost, učinkovitost¹² in uspešnost izobraževanja odraslih jasno vidna.

Vlade in druge zainteresirane strani si morajo na svojih področjih prizadevati za lajšanje dostopa, zagotavljanje usmerjanja in ocenjevanja ter za pospešitev potrjevanja in priznavanja rezultatov učenja po neformalnih in priložnostnih poteh.

⁹ ESF060603 Podpora ESS za izobraževanje in usposabljanje, strokovna podlaga.

¹⁰ Promoting adult learning, OECD, 2005, ISBN: 9264010939

¹¹ Priporočilo Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje (2006/962/ES), UL L 394/10, 30.12.2006.

¹² Sporočilo Komisije „Učinkovitost in pravičnost v evropskih sistemih izobraževanja in usposabljanja“, COM(2006) 481 konč., 8.9.2006, http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/comm481_en.pdf.

2.2. Upravljanje

Sodelujoči v posvetovanju so jasno izrazili, da dobro upravljanje s strani ponudnikov izobraževanja odraslih prispeva k uspešnemu izobraževanju odraslih. To nato daje kakovostne rezultate učenja za učence in donosnost naložb za vse zainteresirane strani.

Dobro upravljanje na področju izobraževanja odraslih je razvidno iz:

- usmerjenosti v odrasle, ki se učijo;
- inovativnega pristopa k učenju;
- učinkovite analize potreb;
- učinkovitih sistemov upravljanja in ustreznega razporejanja virov;
- strokovne kadrovske strukture;
- mehanizmov zagotavljanja kakovosti za ponudnike izobraževanja;
- trdnih, na izkušnjah temelječih sistemov spremljanja in vrednotenja na nacionalni ravni;
- tesnega sodelovanja z drugimi področji izobraževanja in ustanovami, kot so organizacija, iz katere prihaja učenec, panožna združenja in sektorske ustanove. Ker delodajalci z učenjem na delovnem mestu in spodbudnim okoljem odraslim zagotavljajo velik del usposabljanja, je vključitev delodajalcev v načrtovanje na lokalni in regionalni ravni ključnega pomena.

Potreben je načrtovan in sistematičen pristop na vseh ravneh in v okviru vseh elementov učenja, tako formalnega kot neformalnega¹³, da se izboljša odgovornost in preglednost ter zagotovi ustrezno zaupanje, da bo izobraževanje odraslih izpolnilo zahteve vseh zainteresiranih strani, zlasti učečih se odraslih.

2.3. Izvajanje

Posvetovanje je pokazalo, da je ključni izziv izobraževanja odraslih zagotovitev storitev, ki obenem zadovoljuje potrebe učečih se odraslih, zagotavlja visoko kakovostno zadovoljevanje potreb trga dela in družbe ter spodbuja povpraševanje. Poleg tega je potrebna široka paleta med seboj povezanih ukrepov, da se presežejo večdimenzionalne ovire za udeležbo. Ti vključujejo:

- približevanje visoko kakovostnih informacij in usmerjanja tistim, ki se učijo. To se lahko doseže s storitvami v zvezi s skupnostjo ali delovnim mestom. Po trdnem skupnem prepričanju je to treba ciljnim skupinam iz tega akcijskega načrta zagotavljati brezplačno;
- približevanje učenja učencem v njihovih skupnostih in na delovnih mestih. To je mogoče doseči s pomočjo lokalnih učnih centrov, nevladnih organizacij, učenja na delovnem mestu in e-učenja. Treba je ponuditi raznovrstne možnosti za učenje, ki zadovoljujejo posebne potrebe posameznikov;

¹³ Za opredelitve glej „Memorandum o vseživljenjskem učenju“ (SEC(2000) 1832, 30.10.2000) in druga dela, kot je Razvrstitev izobraževalnih dejavnosti Eurostata.

- omogočanje prožnega dostopa do ocenjevanja, potrjevanja in priznavanja rezultatov učenja, ki vodi do certifikacije in kvalifikacije; to mora biti podprto z usmerjanjem;
- širjenje dostopa do visokošolskega izobraževanja¹⁴, da se omogoči kvalifikacija „na eni stopnji višje“; vzpostavljanje finančnih mehanizmov, ki temeljijo na povpraševanju (kot so individualni izobraževalni računi, davčni ukrepi in posojila, ki so dostopna javno ali prek mehanizma javnega jamstva), z namenom odpravljanja finančnih omejitev in spodbujanja rednega ali izrednega učenja;
- spodbujanje posameznikov, da vlagajo v svoje učenje, tako zaradi osebne izpolnitve kot zaradi zaposljivosti. V tem pogledu je izobraževanje odraslih močan mehanizem za učenje jezikov v skladu s strategijo Komisije iz akcijskega načrta za spodbujanje učenja jezikov in jezikovne različnosti.¹⁵ Usmerjanje igra ključno vlogo pri pomoči odraslim, da izkoristijo možnosti, ki jih nudijo podjetja, socialne službe in druge ustanove.

3. AKCIJSKI NAČRT

Za izvedbo ključnih ugotovitev Sporočila iz leta 2006 in na podlagi pogledov, zbranih med nedavnim posvetovanjem, Komisija države članice poziva k sodelovanju v evropskem akcijskem načrtu za sektor, ki ga sestavljajo ukrepi na naslednjih področjih:

- analiza učinka reform v vseh sektorjih izobraževanja in usposabljanja v državah članicah na izobraževanje odraslih;
- izboljšanje kakovosti ponudbe v sektorju izobraževanja odraslih;
- povečanje možnosti za odrasle, da „napredujejo za eno stopnjo“ – da pridobijo kvalifikacijo, ki je vsaj za stopnjo višja;
- pospešitev ocenjevanja spretnosti in socialnih kompetenc ter njihovo potrjevanje in priznavanje v smislu rezultatov učenja;
- izboljšanje spremljanja sektorja izobraževanja odraslih.

Izvajanje teh ukrepov se lahko podpre z uporabo Evropskega socialnega sklada in programa Vseživljenjsko učenje.

3.1. Analiza učinka reform v vseh sektorjih izobraževanja in usposabljanja v državah članicah na izobraževanje odraslih

Sektor izobraževanja odraslih je povezan z vsemi drugimi sektorji na področju izobraževanja. Tako je pomembno, da se analizirajo učinki sprememb na drugih področjih izobraževanja,

¹⁴ Flash Eurobarometer 192: 87 % učnega osebja, ki dela na univerzah v EU, se strinja, da je treba univerze odpreti odraslim.

¹⁵ Sporočilo Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Spodbujanje učenja jezikov in jezikovne različnosti: akcijski načrt 2004–2006, http://ec.europa.eu/education/doc/official/keydoc/actlang/act_lang_en.pdf.

tako formalnega kot neformalnega, in njihov medsebojni vpliv s spremembami v izobraževanju odraslih. Večina držav članic razvija nacionalne okvire kvalifikacij, ki so povezani z evropskim okvirom kvalifikacij. Razprava o prenašanju kreditnih točk je v teku. Ta razvoj se usmerja v način lajšanja dostopa, napredovanja in prenosa, tako pa je potencialno pomemben za odpiranje sistemov kvalifikacij odraslim. Zagotavljanje kakovosti je pomemben del reform izobraževanja in usposabljanja. Razvoj v sektorju izobraževanja odraslih je treba usmeriti v proces posodabljanja izobraževanja in usposabljanja, ki je v teku. V nekaterih državah članicah je izobraževanje odraslih vključeno v reforme, v drugih pa ne.

2008	Naročena bo analiza učinka nacionalnih reform na sektor izobraževanja odraslih, ki bo temeljila na obstoječih nacionalnih mehanizmih poročanja. Analiza bo vključevala analizo stroškov in koristi teh reform, da se realno ocenijo dobre prakse. Po potrebi se bo izvedla še dodatna študija.
2009	Predloženo bo poročilo o rezultatih analize, ki bo predstavilo smeri razvoja, dosežke in vrzeli na evropski in nacionalni ravni. To bo osnova razvoju programa Vseživljenjsko učenje in drugih ustreznih pobud EU.
2010	Komisija bo poročala o napredku; od leta 2010 naprej vsaki dve leti.

3.2. Izboljšanje kakovosti ponudbe v sektorju izobraževanja odraslih

Na kakovost ponudbe vplivajo politika, viri, prostori in veliko drugih dejavnikov, ključni dejavnik pa je kakovost osebja, ki sodeluje pri izvajanju. Do zdaj je bilo v mnogih državah članicah posvečene le malo pozornosti usposabljanju (začetnemu in nadaljevalnemu), položaju in plačilu zaposlenih v izobraževanju odraslih. Osebe v izobraževanju odraslih v tem okviru ne obsega le učiteljev in vodij usposabljanj, temveč vključuje tudi vodilne delavce, svetovalce, mentorje in upravo. Sposobni morajo biti zadovoljiti različne potrebe posameznih skupin. Kakovost osebja je ključnega pomena za motivacijo odraslih učencev, da sodelujejo.

2008	Objavljeni bodo rezultati študije <i>Poklici v izobraževanju odraslih v Evropi</i> . Ta bo opredelila obstoječe dobre prakse v državah članicah in oblikovala priporočila. Opredeljene dobre prakse se bodo razširjale prek delovnega programa Izobraževanje in usposabljanje 2010 in programa Vseživljenjsko učenje (na primer z dejavnostmi vzajemnega učenja in izobraževalnimi obiski na delovnem mestu).
2009	Razvoj standardov za strokovnjake na področju izobraževanja odraslih, vključno z usmerjanjem, ki temelji na obstoječih dobrih praksah.
2010	Nadaljnje raziskovanje razvoja standardov kakovosti za ponudnike in akreditacije ponudnikov. To bo prispevalo tudi k spremljanju sektorja.

3.3. Povečanje možnosti za odrasle, da napredujejo za eno stopnjo – pridobijo kvalifikacijo, ki je vsaj za stopnjo višja

Demografske napovedi za Evropo nakazujejo, da so naložbe v človeški in socialni kapital opredeljenih ciljnih skupin ključnega pomena glede na manjšo delovno silo in posledičnega primanjkljaja na trgu dela. Obveščanje in usmerjanje igrata ključno vlogo pri doseganju in motiviranju teh skupin. Sprejeti je treba vlogo medijev in njihovo zmožnost, da dosežejo težko dostopne skupine. Prav tako je treba upoštevati prispevek učencev samih. Vendar pa ni dovolj, da se ljudi preprosto pritegne v izobraževanje in usposabljanje. Treba jim je ponuditi

resnično priložnost, da napredujejo in dvignejo raven svojih kvalifikacij, to pa jim mora omogočiti, da se bolje vključijo na vsa področja življenja.

Države članice morajo preučiti možnost opredelitve ciljev na nacionalni ravni za zvišanje ravni usposobljenosti ciljne populacije.

2008	Priprava popisa dobrih praks in projektov za doseganje opredeljenih ciljnih skupin, ki omogočajo njihovo napredovanje in uspeh, ob osredotočanju na opredelitev ključnih dejavnikov za ponovno vključevanje ljudi na trg dela, v izobraževanje in usposabljanje ter družbo (prostovoljno delo). Upoštevani bodo rezultati iz programa Vseživljenjsko učenje, zlasti tisti iz programa Grundtvig.
2009	Na podlagi rezultatov popisa raziskav (2008) bo v okviru programa Vseživljenjsko učenje objavljen razpis za zbiranje predlogov za pilotne projekte za doseganje ciljnih skupin in nadaljnje raziskave, da se izpolni cilj pridobivanja kvalifikacij na stopnji višje.
2010	Začetek projektov in spremljanje rezultatov se bo začelo obenem. Države članice morajo v skupnem poročilu o napredku na področju izobraževanja in usposabljanja poročati o napredku pri dvigovanju ravni usposobljenosti ciljnih skupin.

3.4. Pospešitev ocenjevanja in priznavanja neformalnega in priložnostnega učenja za prikrajšane skupine

Priznavanje in potrjevanje neformalnega in priložnostnega učenja predstavlja temelj strategije vseživljenjskega učenja. V mnogih državah članicah obstaja pravni okvir in večina je začela izvajati pilotne programe.

Ocenjevanje in priznavanje spretnosti in socialnih kompetenc ne glede na to, kje in kako so bile pridobljene, je zlasti pomembno za tiste, ki nimajo osnovnih kvalifikacij, da se olajša njihova vključitev v družbo. Imajo spretnosti, ki jih ni mogoče videti. To je pomembno za vse zainteresirane strani (delodajalce, vlade, posameznike itd.), saj je dokazano, da lahko priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih spretnosti omogoči velik prihranek časa in denarja. Zato je pomembno, da nacionalne vlade pozitivno pristopijo k priznavanju neformalnega in priložnostnega učenja. Posebno pozornost je treba nameniti potrjevanju in priznavanju kompetenc priseljencev, brez poseganja v zakonodajo EU o priznavanju poklicnih kvalifikacij.¹⁶

2008	Opredelitev dobre prakse priznavanja in potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja s posebnim poudarkom na socialnih kompetencah, ki so večinoma pridobljene zunaj formalnega sistema izobraževanja.
2009	Vzajemno učenje na evropski ravni, izmenjava dobrih praks in čezmejna izmenjava osebja. Sredstva za to bodo zagotovljena iz programa Vseživljenjsko učenje.
2010	Predstavljeno bo prvo poročilo o rezultatih in se bo o njem razpravljalo na

¹⁶ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2005/36/ES z dne 7. septembra 2005 o priznavanju poklicnih kvalifikacij, UL L 255/22, 30.9.2005.

3.5. Izboljšanje spremljanja sektorja izobraževanja odraslih

Kot je bilo zapisano v Sporočilu o izobraževanju odraslih *Za učenje ni nikoli prepozno*, je nesposobnost prikazati koristi izobraževanja odraslih največja slabost tega področja. Obstaja nujna potreba po skupnem jeziku in dogovarjanju, da se presežejo nesporazumi in pomanjkanje primerljivih podatkov v sektorju. Za redno obveščanje (vsaki dve leti) o spremembah v sektorju je potreben minimalen nabor osnovnih podatkov.

Ta ukrep bo tesno povezan z razvojem, ki je v teku, in delom v zvezi s kazalniki in merili uspešnosti¹⁷, vključno z delom, opravljenim v okviru stalne skupine za merila uspešnosti in kazalnike.

2008	Na podlagi študije, ki jo je začela Komisija, se morajo države članice in zainteresirane strani dogovoriti o predlogu dosledne terminologije. Cilj študije je tudi predlagati nabor osnovnih podatkov, da se omogoči dveletno spremljanje sektorja.
2009	Razvil in izdelal se bo glosar dogovorjene terminologije. Zbiranje osnovnih podatkov se bo začelo v državah članicah, ki želijo sodelovati.
2010	Rezultati bodo objavljeni v skupnem poročilu o napredku na področju izobraževanja in usposabljanja 2010.

4. SPREMLJANJE AKCIJSKEGA NAČRTA ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Čas je, da se izobraževanju odraslih zagotovi mesto v vseživljenjskem učenju in da se mu nameni vloga na vseh ravneh oblikovanja politike, tako da se lahko uresniči njegov prispevek k reševanju izzivov, s katerimi se sooča Evropa.

Do konca leta 2007 je treba ustanoviti delovno skupino v podporo Komisiji in državam članicam, da se podrobno določijo ukrepi in projekti v okviru tega akcijskega načrta in da poskrbijo za nadaljnje izvajanje. Svet in Parlament sta pozvana, da podpreta ta akcijski načrt.

V drugi polovici leta 2009 bo organizirana konferenca, na kateri se bo poročalo o doseženih rezultatih in razpravljalo o nadaljnji poti.

¹⁷ Skladen okvir kazalnikov in meril za spremljanje napredka pri doseganju lizbonskih ciljev v izobraževanju in usposabljanju, COM(2007) 61 konč.

PRILOGA: NAČRT POSTOPKA POSVETOVANJA

- (1) **4 sestanki skupine strokovnjakov v Bruslju** s sodelovanjem predstavnikov služb Evropske komisije (GD EMPL, GD ENTR, GD JLS), socialnih partnerjev (ETUC, EuroBusiness), mednarodnih organizacij (OECD, UNESCO), zainteresiranih skupin in strokovnjakov, ki predstavljajo „štiri regije“, ter predstavnika Evropskega združenja za izobraževanje odraslih.
- (2) **4 nadnacionalni posvetovalni sestanki z državami članicami, državami EGP in Turčije** s sodelovanjem predstavnikov ministrstev za izobraževanje in zaposlovanje, socialnih partnerjev in drugih zainteresiranih strani.
 - Helsinki, 22.–23. februar 2007 Povabljene države: Danska, Estonija, Finska, Islandija, Latvija, Litva, Norveška, Švedska
 - Bonn, 12.–13. marec 2007 Povabljene države: Belgija, Francija, Nemčija, Irska, Lihtenštajn, Luksemburg, Nizozemska, Združeno kraljestvo
 - Ljubljana, 26.–27. marec 2007 Povabljene države: Avstrija, Bolgarija, Češka republika, Madžarska, Poljska, Romunija, Slovaška, Slovenija
 - Lizbona, 3.–4. april 2007 Povabljene države: Ciper, Grčija, Italija, Malta, Portugalska, Španija, Turčija
- (3) **Posvetovanje na visoki ravni s predstavniki držav članic**
 - Heidelberg, 1.–2. marec 2007 Neformalni ministrski sestanek
 - Hamburg, 22.–23. May 2007 Sestanek generalnih direktorjev za poklicno usposabljanje (DGVT)
 - Bruselj, 14.–15. junij 2007 Sestanek Svetovalnega odbora za poklicno usposabljanje (ACVT)
- (4) **Neformalno posvetovanje z državami članicami in drugimi zainteresiranimi stranmi**
 - (a) Neformalno posvetovanje z nacionalnimi odbori za zbiranje informacij. Nacionalni organi v državah članicah, državah EGP in Turčiji so bili pozvani k organizaciji nacionalnih posvetovanj z ustreznimi zainteresiranimi stranmi v obdobju od 26. aprila do 22. maja 2007.
 - (b) Nadaljnje neformalno posvetovanje ob drugih dogodkih (sestankih socialnih partnerjev, konferencah, seminarjih in okroglih mizah o izobraževanju odraslih).